

YÖNETİN KURUUIHUN GÜNDEMİ

33NfifıBNM9D^İMBEİİİÜCBRTİME

3 Kasım seçimleri sonuçlanmış ve ekonomik kriz sonrası beklenen "sosyal patlama" seçimlerde yaşanmıştır. Peşpeşe gelen ekonomik krizler ve bunun geniş halk kitleleri üzerindeki etkisi ile yolsuzlukların, özellikle merkez sağdaki partilerin tabanlarında yarattığı tepki, seçim sonuçlarına yansımıştır. TBMM'ye 1946'dan beri ilk kez sadece iki siyasi parti girebilmiştir. Toplam seçmen sayısının %60'ı ve geçerli oy kullanan seçmen sayısının ise %45,33'ünün iradesi Meclise yansımamıştır. Söz konusu seçimin galibi, Adalet ve Kalkınma Partisi (AKP), 1987 yılından beri ilk defa bir tek parti hükümetini oluşturmuştur. Böylelikle, Milli Görüş çizgisinden doğan bir parti ilk kez tek başına iktidar olmuştur.

3 Kasım seçimleri, Cumhuriyet tarihinin en büyük "siyasi tasfiyesi"ne sahne olmuş ve Türkiye Büyük Millet Meclisi'ndeki sandalyelerin %89'u yenilenmiştir. Meclis'te temsil edilen beş partiden hiçbiri %10'luk barajı geçememişlerdir.

57. Hükümeti oluşturan üç koalisyon ortağının bir önceki seçimlerde %53,4 olan toplam oyu, 3 Kasım seçimlerinde %14,6'ya düşmüştür. Demokratik Sol Parti (DSP), 3 Kasım seçimlerinin en ağır yenilgisini alan parti olmuş, 6 milyon 900 bin oyunun büyük bölümünü yitirmiştir. Milliyetçi Hareket Partisi (MHP), oylarının yarısından fazlasını kaybederek barajın altında kalmıştır. Anavatan Partisi (ANAP) 19 yıl sonra ilk kez meclis dışında kalmış, 1983'te %45 olan oyu, bu seçimde %5'in altına inmiştir.

3 Kasım seçimleri sonucu, ilk kez bir ana muhalefet partisi (DYP), barajı aşamayıp Meclis dışında kalmıştır. 1995 yılında birinci parti olarak iktidara gelen, Milli Görüş mimarı Necmettin Erbakan'ın desteğindeki Saadet Partisi (SP), seçimlerden %2,49 oy ile çıkabilmiştir.

18 Nisan 1999 seçimlerinde Meclis dışında kalan Cumhuriyet Halk Partisi (CHP) ise, bütün avantajlı konumuna karşın alabildiği %19,4 oy ile hayal kırıklığı yaşamıştır.

IMF ve Dünya Bankası güdümündeki ekonomi politikalarına halkın tepkisi, seçim sonuçlarına yansımıştır.

Son yıllarda üstüste gelen ekonomik krizlerin nedeni olan IMF ve Dünya Bankası güdümündeki ekonomi politikalarına halkın tepkisi, seçim sonuçlarına net olarak yansımıştır. Bu politikaların uygulayıcısı koalisyon partileri silinmiş, söz konusu politikalara karşı tavır geliştiremeyen ana muhalefet partisi DYP ile -DSP'nin yaşadığı sorunlar nedeniyle- neredeyse seçimlere merkez solun tek partisi olarak giren CHP, umduklarını bulamamışlardır. Hiçbir birikim ya da

deneyimi olmayan ve politikalarını salt IMF politikaları karşılığında dayandıran Genç Parti'nin aldığı 2 milyon 300 bin oyun ardında da yine halkın söz konusu tepkisi yatmaktadır. Aynı şekilde, AKP de seçim kampanyalarında aynı temayı büyük oranda işlemiş ve kitlelerden oy talebinde bulunmuştur.

/»HPACEÜJattJBrMRiaWIWH^
RKUOBtBMHI

16 Kasım 2002 tarihinde AKP Genel Başkanı Recep Tayyip Erdoğan tarafından, kurulacak hükümetin ilk bir yıldaki uygulamalarını takvime bağlayan Acil Eylem Planı kamuoyuna açıklanmıştır. Daha sonra, Türkiye Cumhuriyeti'nin 58. Hükümeti, 18 Kasım 2002'de kurulmuş ve 58. Hükümet Programı, 23 Kasım 2002 tarihinde Başbakan Abdullah Gül tarafından TBMM'ne sunulmuştur.

Dünya Bankası, IMF ve Dünya Ticaret Örgütü gibi uluslararası kuruluşlar bünyesinde geliştirilen politikalara ilişkin terminolojinin, dünya görüşlerindeki farklılıklar ne olursa olsun, son dönemlerdeki Türk hükümetleri programlarının giderek genel ruhunu oluşturuyor olması dikkat çekici bir gelişmedir.

Seçim öncesi yayınlanmış olan Parti Programı ya da Seçim Beyannamesi'nde olduğu gibi, Acil Eylem Planı ve Hükümet Programı'nda da belirgin olarak göze çarpan bir özellik mevcuttur. Söz konusu metinlerde, küresel politika yapıcısı uluslararası kuruluşların özellikle son yirmi yılda giderek popülerlik kazanan çeşitli kavramları, bol miktarda kullanılmıştır. Özellikle çevre ülkelerindeki ekonomik ve sosyal yaşamın örgütlenmesine yönelik olarak Dünya Bankası, IMF ve Dünya Ticaret Örgütü gibi uluslararası kuruluşlar bünyesinde geliştirilen politikalara ilişkin terminolojinin, dünya görüşlerindeki farklılıklar ne olursa olsun, son dönemlerdeki Türk hükümetleri programlarının giderek genel ruhunu oluşturuyor olması dikkat çekici bir gelişmedir.

Özellikle, kuramsal olarak, devletin iktidarı özel sektör ve Sivil Toplum Kuruluşları ile paylaşması şeklinde formüle edilen Yönetişim ilkesi, 58. Hükümet Programı'nda da, devletin yeniden yapılandırılması sürecinin odak noktasını oluşturmaktadır. Buna karşın, önceki dönemin "iyi yönetişim" uzmanı Ekonomiden Sorumlu Devlet Bakanı'nın bugün muhalefette olması ise, kaderin garip bir cilvesi (!) olarak karşımızda durmaktadır.

Yönetişim kavramının yanında, söz konusu metinlerde yer alan ve birçoğu ilk bakışta kulağa hoş da gelebilen; merkezi yönetimin yetkilerinin sınırlandırılması

GÜNDEM

yerel yönetimlere yetki devri, kamuda norm kadro ve esnek çalışma, performansa dayalı ücret sistemi, kamuda toplam kalite anlayışı gibi kavramların, tüm politikaların merkezine konulacağı belirtilen insan unsuruyla ne oranda uyumlu ve barışık olabileceği kuşkusuz uygulamalar izlendiğinde görülecektir. Ancak, söz konusu metinlerdeki birçok kavramın görünen yüzlerinin ardında nelerin gizlenmiş olabileceği, gerçekte her birinin, içerisinde ulusal çıkarlarımıza tehditler taşıyabilecek birer "Truva Atı" olup olmadığı, ülkesi için sorumluluk taşıyan her birey ve her kuruluş tarafından dikkatle incelenmelidir.

Kullanılan kavramlar bakımından IMF-Dünya Bankası ruhunu yansıtan metinlerin, içerik bakımından da aynı ruhu benimsediği görülmektedir. AKP iktidarı, hem Acil Eylem Planı hem de Hükümet Programı ile, IMF programlarının yeni uygulayıcısı olacağını resmen ilan etmiştir. Bu çerçevede, AKP, serbest piyasayı destekleyeceğini, özelleştirmeleri hızlandırarak sürdüreceğini, enerjide yarım kalan işletme hakkı devirlerini tamamlayacağını, Dünya Bankası ile IMF'nin tarım politikasını hızla sürdüreceğini açıklamaktadır.

Toplam 2.808 sözcüktü AKP Acil Eylem Planı'nda "üretim" sözcüğü, sadece ve sadece tek bir kez yer bulabilmiş, "bilim" ya da "teknoloji" sözcükleri ise hiç yer almamıştır.

Bununla beraber, toplam 2.808 sözcüklü AKP Acil Eylem Planı'nda "üretim" sözcüğü, sadece ve sadece tek bir kez yer bulabilmiş, "bilim" ya da "teknoloji" sözcükleri ise hiç yer almamıştır. Ancak, halkın refahının yükseltilmesi, gelir dağılımındaki dengesizliklerin giderilebilmesi ve gerek siyasi gerekse yönetsel yapılardaki yozlaşmanın önüne geçilebilmesi, ancak kendi ulusal kaynaklarımıza dayanan ve ulusal bilim ve teknoloji politikaları temeline oturtulan üretim ve istihdam politikaları ile sanayileşme ve yatırım anlayışlarının yaşama geçirilmesi ile mümkündür. Bütününe bakıldığında, belki çok sayıda olumlu niyet ve temenni de içeren AKP metinlerinin yumuşak karnı, yine önceki dönem programları ile aynıdır: Üretimsizlik. Ancak, sürdürülmeye devam edilmesi AKP iktidarı tarafından da uygun bulunan IMF programları incelendiğinde, bunda şaşılacak bir durum olmadığı da görülmektedir.

Devletin küçültülmesi ve kamu işletmelerinin özelleştirilmesi gereğine ilişkin ifadeler, AKP metinlerinde de bolca yer bulmuştur. Türkiye'de kamu kesimi, gelişmiş ülkelere kıyasla zaten küçüktür. Devletin küçültülmesi saplantısı, söz konusu metinlere de yansımış, kamu kesimi potansiyelinin kalkınma amaçlı olarak harekete geçirilmesi gereği göz ardı edilmiştir. Ancak, mevcut kamu kesiminde, doğru planlamalar ve akılcı yönetim ile ülke kalkınmasına yönelik harekete geçirilebilecek potansiyel bulunmaktadır. Küçültme, özelleştirme saplantıları ile sosyal devlet ve kalkınma hedeflerinden vazgeçilmektedir.

Yine, gerek Acil Eylem Planı gerekse Hükümet Programı'nda yer alan sosyal politika önerileri, konuyu

sosyal devlet ilkesinin bir gereği olarak değil, ancak yoksullara bir yardım programı niteliğinde ele almaktadır. Sosyal güvenliğe, eğitime ve sağlığa bütçeden ayrılan payların artırılacağına ya da, çalışanların ücretlerinin iyileştirileceğine ilişkin net ifadeler söz konusu metinlerde yer bulmamıştır.

AKP ACİL EYLEM PLANI VE 58. HÜKÜMET PROGRAMINDA MADENCİLİK POLİTİKALARI

AKP Acil Eylem Planı ve Hükümet Programı'nın madencilik sektörü ile ilgili bölümünün başlığında yer alan "arama faaliyetlerine ağırlık verilerek ekonomik olarak işletilebilir maden rezervlerimizin artırılması, sanayi ve enerji sektörlerinin hammadde taleplerinin ucuz ve güvenli bir şekilde sağlanması ve işlenmiş ürün ihracatımızın artırılması sağlanacaktır" ifadesi son derece yerindedir. Ancak, belirlenen amaçlara yönelik olarak bu ifadenin ardından sıralanan uygulamalar, son derece yetersizdir. "Ruhsatı kamuya ait maden sahaları tedricen özel sektöre devredilecek, maden arama ve işletme aşamalarında bürokrasiyi azaltıcı tedbirler alınacak, yüksek bir pazar potansiyeline ve mukayeseli üstünlüğe sahip olduğumuz, katma değeri yüksek işlenmiş mermer ihracı desteklenecek, endüstriyel minerallerin arama, işletme ve son kullanımına ilişkin faaliyetlere önem verilecek, maden üretiminde, çevreye zarar verilmemesine büyük özen gösterilecek, bor işletmeleri özerk bir yapıya kavuşturulacak, Bor Araştırma Enstitüsü kurulacak" şeklinde ifade edilen uygulamalar, madencilik sektörünün sorunlarına çözüm bulmak bakımından son derece yetersiz ve eksiktir. AKP iktidarının bu konuda hazırlıksız yakalandığı görülmektedir.

Odamızın, ülkemiz madencilik sektörünün gelişmesine yönelik aşağıda belirtilen görüş ve önerileri 58. Hükümet'e iletilmiştir.

ULUSAL MADENCİLİK POLİTİKASI İÇİN GENEL İLKELER VE ÜLKEMİZ MADENCİLİK SEKTÖRÜNÜN GELİŞMESİNE YÖNELİK GÖRÜŞ VE ÖNERİLER

Maden Mühendisleri Odası, öncelikle, insanı ve insan emeğini merkeze koyan, bir yandan madencilik faaliyetlerinde kamunun etkin gözetim ve denetimini sağlarken, diğer taraftan söz konusu faaliyetlerin çevre ve ekosistemlerin korunmasını da gözetken, temel olarak ekonomik kalkınmaya ve yoksulluğun azaltılarak gelir dağılımının düzeltilmesi hedeflerine yönlenendirilen bir "ulusal madencilik politikası" oluşturmanın, gerek toplumun yararı gerekse madencilik sektörünün gelişimi bakımından son derece büyük önem taşıdığı görüşündedir.

Bu çerçevede, Maden Mühendisleri Odası olarak, Ulusal Madencilik Politikası'nın geliştirilmesine yönelik savunduğumuz temel ilkeler aşağıda sıralanmaktadır:

GÜNDEM

• Her tür ekonomik faaliyette olduğu gibi madencilik faaliyetlerinde de amaç, insanın refah ve mutluluğudur. İnsan onuruna ve emeğine saygı, madencilik faaliyetlerinin planlanma ve uygulanmasında hareket noktası olmalıdır. Kamu yararı öncelikli olarak göz önünde tutulmalıdır.

• Madencilik sektörünün geliştirilmesine yönelik oluşturulacak tüm amaç ve hedefler ile uygulamalar, herşeyden önce bilimsel ve teknik temeller üzerinde geliştirilmeli, bilimsel bilgi ile desteklenmeyen söylem ya da tasarımlardan uzak durulmalıdır.

• Madencilik sektörünün tüm alt sektörlerinde üretim artırılmalıdır. Ancak, söz konusu üretimin hedefi dış satım değil, ülke sanayi sektörleri olmalıdır. Madencilik sektörünün ülke kalkınmasındaki kritik önemi, fazla miktarlarda üretilip yurtdışına satılarak döviz elde edilmesinde değil, ancak, yerli sanayiye düşük maliyette ve kaliteli girdi sağlamasıdır. Bu çerçevede, madencilik sektörünün planlanma-

• Madencilik sektöründe aramadan uç ürüne kadar her aşamada ileri teknoloji kullanımı amaçlanmalıdır. Üretim ve kaynak performansının iyileştirilmesine ve yeni ürünlerin elde edilmesine yönelik olarak yeni gelişen teknolojilerin kullanımı, bu sektörün ülke kalkınmasına katkısı bakımından kritik önemdedir. Bu nedenle sektörde yüksek teknoloji kullanımı ve üretilmesine yönelik AR-GE çalışmalarına öncelik verilmelidir. İleri üretim teknolojilerinin geliştirilmesi ve kullanımı, daha temiz ve daha etkin madencilik süreç ve ürünlerinin temini bakımından önkoşuldur.

• Gelişmiş teknoloji kullanımı ve yeni madencilik teknolojilerinin geliştirilmesi, sektöre önemli katkılar yapacak yeni fırsatlar yaratacaktır. Bu çerçevede söz konusu teknolojilere uyum sağlayacak ve bunları kullanabilecek iyi eğitilmiş işgücünün varlığı önemlidir. Sektörde teknik eleman istihdamının süratle artırılması, genel verimliliğin artışı bakımından son

İnsan onuruna ve emeğine saygı, madencilik faaliyetlerinin planlanma ve uygulanmasında hareket noktası olmalıdır.

Amaç ve hedefler, bilimsel ve teknik temeller üzerinde geliştirilmelidir.

Üretimin hedefi, ülke sanayi sektörleri olmalıdır.

Enerjinin, yerli maden kaynaklarımızdan karşılanması öncelikli hedef olmalıdır.

Aramadan uç ürüne kadar her aşamada ileri teknoloji kullanımı amaçlanmalıdır.

Madencilik faaliyetinin her aşamasında, en az bir maden mühendisinin varlığı zorunlu olmalıdır.

Çevre dostu teknoloji ve yöntemlerin kullanılması, madencilik süreçlerinde ya da sonrasında çevrenin korunmasına ya da yenilenmesine yönelik önlemlerin alınması, sektörün gelişimine yönelik katkıyı yapacaktır.

Madencilik sektörüne ilişkin alınacak kararlarda ilgili yöre halkının da katılımı sağlanmalıdır.

smada ülke sanayi sektörleri ile entegrasyon ön planda tutulmalıdır.

• Ülkemizin ihtiyacı olan enerjinin, yerli maden kaynaklarımızdan karşılanması öncelikli hedef olmalıdır. Sanayinin ihtiyacı olan ucuz enerji üretiminin sağlanması ve bu enerjinin sürekli ve güvenilir olması bakımından, yerli maden kaynaklarımızın kullanılması kaçınılmaz bir gerekliliktir. Elektrik enerjisi arz-talep dengesinin sorunsuz sürdürülebilmesi için, ulusal maden kaynaklarımıza öncelik veren, akılcı bir enerji politikası zaman kaybedilmeden oluşturulmalıdır.

• Maden aramaları uzun yıllardır ihmal edilmiştir. Aramalarla ilgili etkin yasal ve yönetsel yapıların hızla tesisi ve çağdaş teknolojilerin kullanıldığı arama faaliyetlerinin, kamu denetiminde ve mutlaka rasyonel bir stratejik plan çerçevesinde yürütülmesi gerekmektedir.

derece önemlidir. Madencilik faaliyetinin her aşamasında, en az bir maden mühendisinin varlığı zorunlu olmalıdır. Madencilik sektöründeki eğitim ve öğretim konusunun yeniden ele alınması ve sektörün gereksinim ve beklentilerinin yansıtılması gerekmektedir.

• Ülkemiz madencilik sektörünün en önemli darboğazlarından biri, gerek kamu gerekse özel kuruluşlardaki yönetsel yapıların verimsizliğidir. Bu yapıların verimliliğine yönelik çalışmalar, madencilik sektörünün gelişimi bakımından son derece önemlidir. Söz konusu yapılarda hesap verilebilirlik ve şeffaflık mutlaka sağlanmalıdır.

• Sektörde "pazar araştırması" kavramı gelişmemiştir. Bu konunun kapsamlı bir çerçevede yeniden ele alınması, gerek mevcut gerekse gelişen pazarların yakından takip edilerek değişikliklere uygun stratejilerin belirlenmesi gerekmektedir.

- Çevre faktörü göz ardı edilerek madencilik faaliyetlerinin yürütülmesi, içinde bulunduğumuz yüzyılda mümkün değildir. Sürdürülebilir kalkınma kavramı içerisinde ya madencilik ya çevre dayatması bulunmamaktadır. Madenciliğin çevreye etkilerini yadsımak mümkün değildir. Ancak, madencilik sektöründe, çevre dostu teknoloji ve yöntemlerin kullanılması, madencilik süreçlerinde ya da sonrasında çevrenin korunmasına ya da yenilenmesine yönelik önlemlerin alınması, sektörün gelişimini engelleme-yecek, aksine genel anlamda sektörün gelişimine yönelik katkıyı yapacaktır.

- Madencilik sektöründe, toplumu eğitime ve bilgilendirme gereksinimi hızla artmıştır. Madencilik sektörünün ülke kalkınması ve toplumların gelişmesindeki önemi konusunda kamuoyu bilgilendirilmelidir. Toplumun, bir istihdam alanı ve gelir kaynağı olarak madenciliğin önemi hakkında eğitilmesi, sektörün gelişmesi bakımından son derece önemlidir.

- Yerel halkın onayını almamış hiçbir ekonomik girişimin ülkeye yarar getirmesi beklenemez. Madencilik sektörüne ilişkin alınacak kararlarda ilgili yöre halkının da katılımı sağlanmalıdır.

- Toplumsal, ekonomik ve çevresel bakımdan sürdürülebilir bir madencilik sektörünün gelişimi; devlet, sektörde faaliyet gösteren kurum ve kuruluşlar ile demokratik kitle örgütleri ve sivil toplum örgütlerinin yapıcı işbirliği ile mümkündür. Söz konusu tarafların doğrudan katılımları olmaksızın hazırlanacak herhangi bir sektör planının ya da plan uygulamasının başarılı olması mümkün görülmemektedir.

Yukarıda sıralanan genel ilkeler ışığında, madencilik sektörünün geliştirilmesine yönelik görüş ve somut uygulama önerilerimiz ise aşağıda verilmektedir.

Taşocakları Nizamnamesi yürürlükten kaldırılarak, kapsamındaki maddeler Maden Kanunu'na dahil edilmelidir.

- M H H H H B F
- Taşocakları Nizamnamesi yürürlükten kaldırılarak, kapsamındaki maddeler Maden Kanunu'na dahil edilmelidir. 1906 yılında çıkarılmış Taşocakları Nizamnamesi günümüz Türkiye'sindeki koşullara cevap verememekte, kaynak israfına, çok sayıda ölüm- cül kazaya ve çevre sorunlarına neden olmaktadır. Nizamname'nin kaldırılarak kapsamındaki maddelerin Maden Kanunu'na alınmasıyla, ülkemizde bulunan yaklaşık 4.000 adet taşocağı teknik eleman denetiminde üretimini yapacak, sektördeki teknoloji kullanımı ve genel verimlilik düzeyi artacak, yılda ortalama 100 civarında olan ölümlü iş kazaları azalacak ve görüntü kirliliği yaratan çevre felaketleri ortadan kalkacaktır.

- Maden Kanunu'nun uygulanmasını kolaylaştırmak bakımından bürokrasi azaltılmalıdır. Yasal mevzuatın uygulanması ve uygulamaların denetlenmesi bakımından, mevcut yönetsel yapıların yetersizliğinden kaynaklanan sorunlar bulunmaktadır. 3213 Sayılı Maden Kanunu'nu uygulamakla görevli kuruluş yeniden yapılandırılarak taşra teşkilatları oluştu-

rulmalı, yerinden ve etkin denetim, bürokrasinin azaltılması suretiyle sağlanmalıdır. Maden İşleri Genel Müdürlüğü'nün, teknik eleman gereksinimi karşılanmalı, sektörde mevcut diğer kamu kuruluşlarındaki bilgi birikiminden yararlanmasına yönelik düzenlemeler ve gerekli eşgüdüm sağlanmalıdır.

- Ruhsat ticareti ve spekülasyonlarının önlenmesi bakımından madencilik yapacak gerçek ve tüzel kişilerde teknik ve mali yeterlilik aranmalı, madenciliği "define arayıcılığı" olarak algılayanlara ruhsat verilmemelidir. Ruhsat devirleri ise belirli kurallara bağlanmalıdır.

- Her maden işletme faaliyeti için en az bir maden mühendisinin istihdamı zorunlu olmalıdır. Madencilik faaliyetlerinin kaynak kaybına yol açmadan, çevreyle barışık, akılcı ve ekonomik kurallara uygun, iş güvenliği ve işçi sağlığı esasları çerçevesinde yürütülmesi, bilimsel ve teknik bilginin kullanımı ile mümkündür. Bu durum, sektörde bilim ve teknolojinin uygulayıcısı olan maden mühendisinin istihdamını gerekli kılmaktadır.

- Madencilik Sektörünün Avrupa Birliği mevzuatı karşısındaki durumu tespit edilmelidir. Bu kapsamda, madencilik sektörüne ilişkin tüm yasa ve yönetmelikler ile kamu kurum ve kuruluşlarının durumları AB mevzuatına göre karşılaştırılarak gerekli stratejiler oluşturulmalıdır.

- Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, madencilik sektörünün gereksinimleri göz önüne alınarak yeniden yapılandırılmalı, madencilik sektöründe yetişmiş teknik elemanlarca güçlendirilmelidir.

- Madencilik sektöründeki tüm kuruluşların aynı bakanlık çatısı altında toplanması, gerek sektör planlaması gerekse uygulama ve denetimler bakımından etkinliği sağlayacaktır.

- Madencilik sektöründeki kamu kuruluşlarının mevcut yönetsel yapılarında önemli sorunlar vardır ve gerek örgüt yapılarının gerek personel yönetimlerinin mutlak surette çağdaş bir anlayışla yeniden ele alınması gerekmektedir. Hantal örgütsel yapılar, dinamik ve rasyonel bir işletmecilik için engel oluşturmaktadır.

- Özelleştirme İdaresi Başkanlığı bünyesinde çok sayıda madencilik kuruluşu bulunmakta olup, bunlardan bazıları uzun yıllardır söz konusu kurum içerisinde ne özelleştirilebilmekte ne de -söz konusu idarenin yetersizliği nedeniyle- etkin bir yapıya kavuşturulabilmektedir. Madencilikle ilgili bakanlığın, bu kuruluşlarla ilgili ileriye yönelik planlamalara müdahil olması gerekmektedir.

- MTA Genel Müdürlüğü kaynak yetersizliği ve yasal engeller gerekçeleriyle son 20 yıldır yeterince maden araması yapamamakta, özel sektör ise, yasal mevzuat yeterli olmasına rağmen risk almamaktadır. MTA Genel Müdürlüğü yeniden yapılandırılarak uzun yıllardır ihmal edilen maden aramaları konusunda yeniden lokomotif kuruluş konumuna getirilmelidir. Arama çalışmalarında ileri teknolojilerin kullanılabilmesi son derece önemlidir. Bu amaçla MTA'ya gereken kaynak ayrılmalıdır. Arama yapılabilecek alanlar için ruhsat gerekliliği, MTA aramalarının önünde engel oluşturmaktadır. Bu konuda yasal düzenlemelerin yapılması gerekmektedir.

GÜNDEM

- Maden aramaları için uzun dönemli ve stratejik planlar geliştirilmelidir. Söz konusu planlamaların ve arama faaliyetlerinin altyapısı, MTA Genel Müdürlüğü'nce yapılmalıdır. Diğer kamu ya da özel kurum ve kuruluşlarca yapılacak aramalar, MTA tarafından söz konusu planlamalar çerçevesinde yönlendirilmeli ve denetlenmelidir.
- Madencilik üretimleri yüksek teknoloji ürünlerine dönüştürülmelidir. Madencilik sektöründe üretimin hedefi dış satım değil, ülke sanayi sektörleri olmalıdır. Madencilik üretimleri katma değeri yüksek uç ürünlere dönüştürülmek suretiyle yurt dışına ihraç edilmelidir.
- Sektörde bilimsellikten uzak uygulamalara son verilmeli, sektörün daha da küçülmesini önlemek için kamu madencilik kuruluşlarına gerekli yatırımlar zaman geçirilmeden yapılmalıdır.

- Madencilik ürünlerinin pazarlama ve dağıtımına kaynak ayrılmalıdır. Madencilikte mevcut pazar payının artırılması amacıyla rafine ürün kapasitesinin ve ürün çeşitliliği ile ürün kalitesinin artırılmasına yönelik yatırımlar yapılmalı, pazarlama stratejileri oluşturulmalı ve etkin dağıtım ağları kurulmalıdır.
- Madencilik teknolojilerini geliştirmeye yönelik AR-GE çalışmaları teşvik edilmelidir. Sektörde yeni teknolojilerin kullanımı ve teknik eleman istihdamının son derece düşük düzeyde olması madencilik sektörünün önündeki en önemli engellerden biridir. Ulusal bilim ve teknoloji politikalarımızın olmayışı bu sorunun en temel nedenidir. Ulusal bilim ve teknoloji politikaları oluşturulmalı, madencilik sektörü bu politikalar içerisinde yerini almalıdır. Bilim ve teknolojiyi süratle ekonomik ve toplumsal faydaya dönüştürebilme mekanizmaları hayata geçirilmeli, madencilik sektöründeki kamu ve özel kuruluşların AR-GE faaliyetleri söz konusu sistem kapsamında teşvik edilmelidir. Türkiye'nin uluslararası ortak AR-GE projelerinde yer almasına yönelik yasal düzenlemeler yapılmalı, bununla ilgili teşvikler sağlanmalıdır. Bilim ve teknoloji üretimine yönelik AR-GE faaliyetleri için ayrı bir bütçe oluşturulmalı, üniversite-sanayi ortak araştırma merkezleri, teknoloji geliştirme bölgeleri kurulmalıdır.
- Madencilik sektörü akılcı planlar çerçevesinde uygun yöntemler kullanılarak teşvik edilmelidir. Sektör-

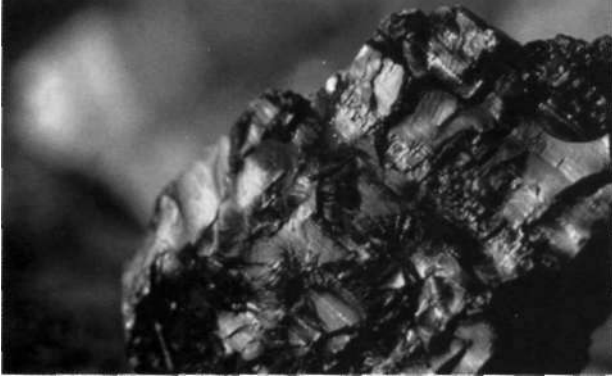
de, yetersiz de olsa verilen teşviklerin, genel anlamda madencilik sektörünün gelişmesine yönelik oluşturulan bir plan çerçevesinde verilmiyor olması önemli bir sorunu oluşturmaktadır. Teşviklerin "Ulusal Madencilik Politikası" temelinde geliştirilen stratejik planlar çerçevesinde verilmesi, istenilen etkililik düzeyini sağlayacaktır. Yine devlet tarafından sağlanacak altyapı ve taşıma hizmetleri gibi kolaylıklar da benzer temelde düşünülmelidir.

Sektörde bilimsellikten uzak uygulamalara son verilmeli, madencilik kuruluşlarına gerekli yatırımlar zaman geçirilmeden yapılmalıdır.

- Doğalgaz ağırlıklı enerji politikalarından vazgeçilmeli, linyite dayalı termik santral projeleri süratle devreye alınmalıdır. Ekonomik olarak işletilebilecek ve termik santrallerde elektrik üretimine yönelik değerlendirilebilecek büyük miktarda rezerv mevcuttur. Bu rezervin kullanımına yönelik çalışmalar zaman geçirilmeden yürürlüğe sokulmalıdır.
- Kömür aramalarına yeniden başlanılmalıdır. Türkiye'de toplam kömür rezervinin %88,5'ini oluşturan linyit kömürü rezervinin yaklaşık %85'i görünür rezerv kategorisindedir. 1990 yılına kadar 1.484.000 m sondajlı arama yapılmış olmasına rağmen, 1990 yılından günümüze kadar ancak 145.000 m sondajlı arama gerçekleştirilmiştir. Bu da son on yılda aramalara ne kadar az önem verildiğinin göstergesidir. Kömür rezervi arama ve geliştirme çalışmalarına yeniden hız verilmelidir.
- Elbistan Linyit Havzası termik santral amaçlı değerlendirilmelidir. Türkiye linyit rezervlerinin yaklaşık %40'ını oluşturan Elbistan Linyit Havzası'nda, halen işletilmekte olan Elbistan açık işletmesi rezervlerinin dışında, ekonomik olarak üretilebilecek 3 milyar tona yakın linyit bulunmakta olup, bu rakam toplam 7.000 MW gücünde termik santrallere karşılık gelmektedir.

Temiz kömür teknolojilerinin kullanımı yaygınlaştırılmalıdır.

- Özel sektörün, ellerinde bulunan linyit sahalarını termik santral amaçlı değerlendirmeleri özendirilmelidir. Bu durum özel sektör madenciliğine ivme kazandıracaktır.
- Isı değeri düşük, kül, nem ve kükürt değerleri yüksek olan kömürlerimizin iyileştirilerek çevreye daha az zarar vermesinin sağlanması ve ithal kömürlerle rekabet koşullarının oluşturulması amaçlarıyla temiz kömür teknolojilerinin kullanımı yaygınlaştırılmalıdır.
- Kömür ithalatı sınırlandırılmalı, petrolün atık maddesi olan ve kanserojen madde içeren petrokoku ithalatı yasaklanmalıdır.

- Türkiye Taşkömürü Kurumu'na ihtiyacı olan yatırımlar yapılmalı, taşkömürü üretimi artırılmalıdır.
- Dünyada rezerv, kalite, üretim maliyeti, nakliye kolaylığı, pazara yakınlık vb. koşullar yönünden en avantajlı durumdaki Bor madenlerimizin işletmeciliği kamu tarafından yapılmalıdır. Bor'un üretim ve ticaret tekeli ülkemiz ekonomisi ve ulusal çıkarlarımız açısından titizlikle korunmalıdır. Bor piyasasında, mevcut pazar payının artırılması amacıyla rafine ürün kapasitesi, ürün çeşitliliği ve kalitesinin artırılmasına yönelik yatırımların yapılması, pazarlama stratejilerinin oluşturulması ve etkin dağıtım ağlarının kurulması da son derece yerinde olacaktır.

Bor'un üretim ve ticaret tekeli ülkemiz ekonomisi ve ulusal çıkarlarımız açısından titizlikle korunmalıdır.

- Borlarımızdan sağlayacağımız ekonomik kazancı artırmaya yönelik yukarıda değinilen önerilerin yanında, Maden Mühendisleri Odası, konunun bilim ve teknoloji boyutunu birinci derecede önemli görmektedir. Bilim ve teknoloji üretimi, sanayileşmenin, dolayısıyla madencilik sektörünün gelişmesinin ön koşuludur. Bugün için, toplam 1,2 milyar Dolarlık dünya bor pazarındaki ülke payının artırılması ve buna yönelik çalışmaların yapılması önemlidir, ancak yeterli değildir. Günümüzde bor minerallerini hammadde olarak kullanan sanayi sektörlerinin yıllık pazar payları dünya bor pazarı ile karşılaştırılmayacak boyutlardadır. Türkiye'nin hedefi nihai ürün pazarları olmalıdır. Bu hedef, AR-GE faaliyetlerini, bilim ve teknoloji üretimini gerekli kılmaktadır. Bu çerçevede, Türkiye'nin bilimsel alanda yetkinleşmesi, teknoloji geliştirme yeteneğini kazanması bakımından son derece önemlidir. Bu çerçevede Eti Holding bünyesinde bir Bor Araştırma Merkezi, üniversiteler ve meslek odalarının da katılımıyla oluşturulmalıdır.
- Ülkemizde önemli trona rezervleri bulunmaktadır. Bir yandan rezerv geliştirme çalışmaları sürdürülürken, diğer taraftan söz konusu rezervler zaman kaybedilmeden üretilerek ekonomiye kazandırılmaktadır. Bu amaçla, uluslararası trona pazar araştırması yapılmalı ve trona ile ilgili uç ürün teknolojilerinin geliştirilmesine yönelik çalışmalar yürütülmelidir.

- Ülkemizde mevcut altın rezervleri değerlendirilmelidir. Altın madenciliği, dünyada çevre konusunda duyarlı pek çok ülkede gerekli önlemler alınarak yapılmaktadır. Çevre faktörü göz ardı edilerek madencilik faaliyetlerinin yürütülmesi, içinde bulunduğumuz yüzyılda mümkün değildir. Madencilik sektöründe, çevre dostu teknoloji ve yöntemlerin kullanılması, madencilik süreçlerinde ya da sonrasında çevrenin korunmasına ya da yenilenmesine yönelik önlemlerin alınması, sektörün gelişimini engellemeyecek, aksine genel anlamda sektörün gelişimine yönelik katkıyı yapacaktır.

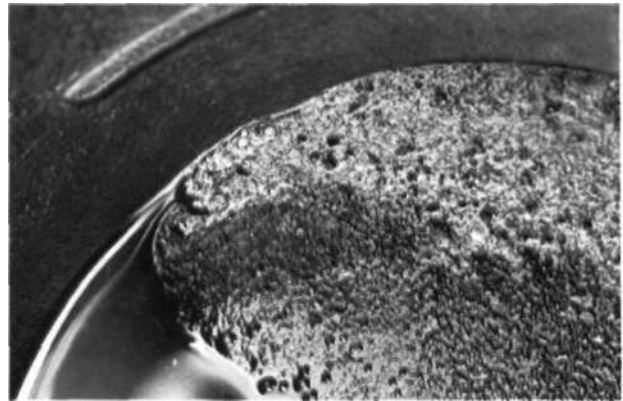
- Her tür ekonomik faaliyette olması gerektiği gibi altın madenciliği konusunda da toplum bilgilendirilmeli, bu faaliyete ilişkin alınacak kararlarla ilgili yöre halkının da katılımı sağlanmalıdır.

- Altın, ülke içerisinde rafine edilmeli ve uç ürüne dönüştürülmelidir. Altının dore halinde ihracatının yerine, rafine edildikten ve uç ürün haline getirildikten sonra ihraç edilmesi sağlanmalıdır. Bu çerçevede Türkiye'de bir altın rafinerisinin kurulması uygun olacaktır.

Altın, ülke içerisinde rafine edilmeli ve uç ürüne dönüştürülmelidir.

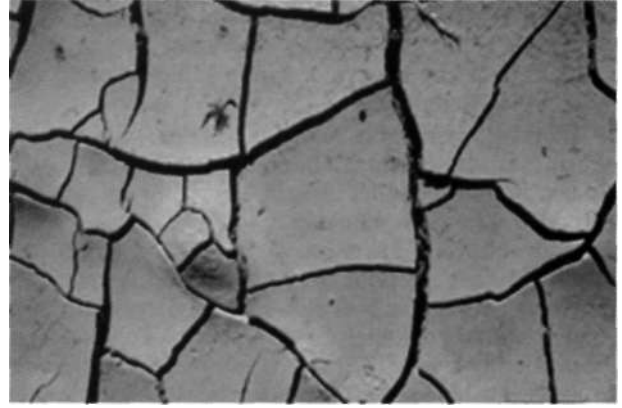
- Ülkemiz krom üretiminde, genellikle, emek-yoğun üretim biçimi benimsenmiştir. Bu nedenle verim düşük, buna karşılık işçilik maliyeti ve genel maliyetler, krom üreticisi diğer ülkelere göre yüksektir. Üretim maliyetlerinin yüksekliği nedeniyle, dünya pazarlarında düşük fiyatla piyasaya sürülen krom cevherleriyle rekabet edilememektedir. Yatakların genellikle küçük boyutlarda olması bakımından ileri teknoloji kullanımında zorluklar olmakla beraber, üretim maliyetlerinin düşürülmesi amacıyla teknoloji kullanımı teşvik edilmelidir.

- Krom cevheri, sanayi ürünlerine dönüştürülerek ülke içerisinde tüketilmelidir. Türkiye'nin ham krom cevheri ihraç etmesi yerine katma değeri çok daha yüksek olan ferrokrom üretilip ihraç etmesi, bunun yanı sıra paslanmaz çelik ve diğer sanayilerini geliştirerek kromu ülke içinde tüketmesi gerekmektedir. Mevcut konsantre ve ferrokrom tesislerinin modernizasyonu amacıyla kaynak ayrılmalıdır.

- Krom cevheri aramalarına yeniden başlanmalıdır. Türkiye'de sayısı fazla olan krom zuhurlardaki potansiyel tespiti yetersizdir. Krom yataklarına ilişkin jeoloji ve rezerv bilgileri güncelleştirilmeli, 1985 yılından bu yana yapılamayan aramalar hızlandırılarak potansiyel kaynaklar biran önce görünür hale getirilmelidir.
- Mermer sektörünün ihracat potansiyeli, yatırımlara paralel olarak hızla gelişmektedir. Özellikle işlenmiş mermer ihracatı sürekli artış içindedir. Ürünlerde, renk, desen, kalite ve fiyat standartları oluşturulması bu artışın sürekliliğinin sağlanması bakımından önemlidir.
- Doğal taş ihracatımızda özellikle katma değeri yüksek olan işlenmiş ürünlere önem verilmesi dünya pazarındaki payımızın artmasına olanak sağlayacaktır.
- Mermer ocak işletmelerinin verimliliğine yönelik çalışmalar teşvik edilmelidir. Üretimde verimliliği arttırmak amacıyla firmaların üretim yöntemlerinin geliştirilmesine önem verilmesi gerekir. Özellikle ocak işletme yöntemlerinin sürekli geliştirilmesi rekabet şansını arttırmaktadır. Bu amaçla yapılacak araştırma ve geliştirme çalışmaları devlet tarafından desteklenmelidir.
- Arama, ön işletme ve işletme aşamalarında modern yöntemlerin uygulanması, eğitim, altyapı ve pazarlama sorunlarına gereken önemin verilmesi, gerekli teşviklerin sağlanması ile mermerciliğimiz yükselişini sürdürecektir. Bu amaçla mermer ve doğal taş sektörü uzun vadeli ve düşük faizli kredilerle desteklenmelidir. Enerjide düşük tarife uygulanarak rekabet gücü artırılmalıdır.
- Sanayinin demir cevheri ihtiyacını yurt içinden sağlamasına yönelik çalışmalar yapılmalıdır. Ülkemizde sanayinin lokomotif sektörü olan demir çelik sanayinin geliştirilmesi ve özellikle yassı ürünler ve hurda ithalatının minimize edilmesine yönelik tesis yatırımlarının gerçekleştirilmesi ve bu gelişmeye paralel olarak artacak olan demir cevheri ihtiyaçlarının da azami ölçüde ülke kaynaklarından karşılanması hususu, ülke ekonomisi açısından hayati önem arz etmektedir. Hurda demir ithalatı gözden geçirilerek entegre demir çelik tesislerinin yurt içinden üretilen cevherleri uzun vadeli kullanımları teşvik edilmelidir.
- 1980'lerin sonundan itibaren vazgeçilen demir cevheri aramalarına yeniden başlanmalıdır. İşletilmekte olan sahaları geliştirmek, tüketilenin yerine yeni cevher rezervleri eklemek ve görünür rezerv tespitlerini doğru yapabilmek için, MTA çalışmaları bu yönde yoğunlaştırılmalıdır.
- Hasaңcelebi ve Avnik yataklarının ekonomiye kazandırılması amacıyla teknoloji araştırmalarına hız verilmeli, Hasaңcelebi sahasının sorunları çözülerek işletmeye alınmalıdır.
- Süzölmüş kil tesis ve teknolojisi konusunda araştırmalar yapılmalı, süzölmüş kil tesislerinin kurulması teşvik edilmeli, ihracatta liman hizmetlerinin kalıcı olması bakımından, liman kapasite ve imkanları artırılmalıdır.

- Feldspat sektöründe teknoloji kullanımı ve zenginleştirme tesislerinin yapımı ve feldspatın katma değeri yüksek uç ürünlere dönüştürülmesi için gereken yatırımlar teşvik edilmelidir. İhracatta kullanılan Güllük limanının hizmet kapasitesi artırılmalıdır.
- Kalsit sektöründe tekelleşme eğilimleri mevcuttur. Tekelleşme engellenmelidir.
- Sulu öğütme sistemleri tesisi için yatırımlar teşvik edilmeli, üniversitelerin değirmen ve seperatör teknolojisi ile ilgili araştırmaları desteklenmelidir. Sektörde teknoloji kullanımı ve zenginleştirme tesislerinin yapımı teşvik edilmelidir.
- Bitlis Masifi içinde bulunan fosfatın değerlendirilmesini sağlamak bakımından, hem apatit hem de magnetiti beraber işletebilecek yeni bir tesis kurulmalı, Eti Holding tarafından projelendirilen ve yapımı gerçekleştirilemeyen, kalsinasyon tipi zenginleştirmeyi kapsayan Şemikan 2 hattı devreye sokulmalıdır.

- Ülkemizin en önemli fosfat havzası olan Mazıdağı fosfat yataklarından en yüksek verimin alınması için tesis açısından entegrasyona gidilmesi gereklidir. Mazıdağı'nda gübre tesisi kurulması için Eti Holding tarafından öz fizibilite etüdü yapılmış, gerek teknik ve gerekse ekonomik açıdan olumlu bulunmuştur. Böyle bir tesisin, Mazıdağı'nda kurulması için gerekli alt yapı imkanları mevcuttur.
- Mazıdağı, Bitlis, Bingöl ve Adıyaman-Çelikhan apatitli manyetit fosfat kaynakları ile aynı bölgedeki Siirt-Şirvan ve diğer pirit kaynaklarının değerlendirilmesine yönelik çalışmalar yapılmalıdır.
- Bitlis (Ünaldı), Bingöl (Avnik) ve Adıyaman (Çelikhan) sahalarının yapılabilirlik etüdüleri hazırlanmalıdır.
- Çimento hammaddelerinin Maden Kanunu kapsamında olmaması sektörü olumsuz etkilemekte, özellikle uzun süreli hammadde temini konusunda sorun yaratmaktadır. Çimento hammaddeleri (kalker, marn, tras ve diğer katkı maddeleri) 3213 Sayılı Maden Kanunu kapsamına alınmalıdır.
- Bakır aramalarına hız verilmeli, mevcut bakır yataklarında cevher üretim ve zenginleştirme faaliyetlerinde teknoloji kullanımı artırılmalıdır.
- Aramaları tamamlanmış olan Siirt-Madenköy ve Artvin-Cerattepe bakır projeleri, gerekli incelemeler tamamlanarak bir an önce üretime alınmalıdır.

- Kırklareli civarındaki Demirköy ve Erzurum-İspir porfiri bakır yatakları yeniden değerlendirilmeli, ekonomik olarak işletilebilme olanaklarının olup olmadığı araştırılmalıdır.
- Bakır sektöründe uç ürünler ve yeni ürünlerin üretilmesine yönelik teknolojilerin geliştirilmesi veya transferi teşvik edilmelidir.
- Dünya alüminyum sektöründe en pahalı elektrik enerjisi satın alan kuruluş olan Seydişehir Alüminyum Tesislerinin enerji sorununa kalıcı bir çözüm bulunmalı, tesisler için gerekli olan modernizasyon çalışmalarına kaynak ayrılmalıdır.

AKP ACİL EYLEM PLANI VE 58. HÜKÜMET PROGRAMINDA ENERJİ POLİTİKALARI

Hükümet Programı'nda, "enerjinin ucuz ve güvenilir bir şekilde temini" ve "enerji üretiminde yerli kaynakları önceleyen bir enerji politikasının geliştirilmesi" olarak belirlenen hedefler doğrudur. Ancak, bu amaçla ortaya konulan yöntemlerin olumlu sonuç vermesi beklenilmemelidir.

Elektrik enerjisinin maliyeti sanayii sektörlerinin gelişmesini etkileyen en önemli faktörlerden biridir. Ancak, bugün ülkemiz, elektrik enerjisini en pahalıya mal eden ülke durumundadır. Bugün, Elektrik Üretim A.Ş.'nin hidrolik kaynaklı elektrik satış fiyatı 0,4 cent/kws iken, bu fiyat özel üreticilerde 6 cent/kws, imtiyazlı şirketlerde 8 cent/kws, yap-işlet-devret sözleşmelerine tabi şirketlerde ise 16 cent/kws olarak işlem görmektedir. Yine, Elektrik Üretim A.Ş.'nin kömür, petrol ve gazdan üretilen termik kaynaklı elektriğin satış fiyatı 3 cent/kws iken, bu fiyat özel üreticilerde 8 cent/kws, yap-işlet-devret sözleşmelerine tabi şirketlerde ise 10 cent/kws düzeyindedir. Dolayısıyla, enerji sektöründeki özelleştirmelerin sürdürülmesinin enerji maliyetlerini artırması ve sanayi sektörlerinin rekabet gücünün düşmesine yol açması son derece doğaldır.

Doğası gereği elektrik sektörü, planlama ve yönetiminde merkeziyetçiliği gerektirmekte, bu da dikey entegrasyonlu kamu tekeli tarafından sağlanabilmektedir. Dünyada mevcut gelişmeler, hizmetin kamusal niteliğinin korunmasının gerekli olduğunu kanıtlamaktadır.

MADEN MÜHENDİSLERİNİN SORUNLARI

Son yıllarda uygulanmakta olan ve üretimi, yatırımı, sanayileşmeyi, bilim ve teknolojiyi göz ardı eden politikalar sonucu, diğer tüm mühendislik alanlarında olduğu gibi maden mühendislerinin de istihdam alanları daraltılmış, aldıkları ücretler erozyona uğramış ve çalışma koşulları daha da bozulmuştur. Üyelerimizin ekonomik ve sosyal durumları, eğitim düzeyleri ve üstlendikleri sorumluluklar ile bağdaşmayacak şekilde gerilemiştir. Verilen Niyet Mektupları'nda belirlenen ücret politikaları sonucunda, mühendislerin aldıkları ücretler yoksulluk sınırının da altına düşmüştür. Özel sektörde çalışan üyelerimizin

durumları da bundan farklı değildir. Üyelerimizin aldıkları ücretler insan onuruna yaraşır bir yaşam sürdürmelerine yetecek seviyeye getirilmelidir. Maden mühendislerinin elde ettikleri gelir, aldıkları eğitim ve üstlendikleri sorumlulukla eşit düzeyde olmalıdır. Oysa, meslektaşlarımızın elde ettikleri gelirler, günümüzde asgari geçim standardının çok altındadır.

Ancak, yeni hükümetin bu konudaki icraatları, eskisini bile aratmaktadır. Ocak ayında yaptığı %5 artışa, Temmuz ayında yapılması düşünülen %7'lik artış da eklendiğinde gerçek ücret artışı 2003 yılı için %8,68 olmaktadır. Bu durum, hükümetin %25'lik enflasyon hedefi göz önüne alındığında, ücretlerle net olarak %13 erime anlamına gelmektedir. Yine, kamu çalışanlarından zorunlu kesilen nemaların çalışanlara ödenmesi konusunda, mevcut hükümet de önceki hükümetlerden farklı davranmamakta ve konuyla ilgili tatmin edici bir girişimde bulunmamaktadır. Çalışanların ücretlerinden istekleri dışında yapılan bu kesintiler ivedilikle geri ödenmelidir.

Üyelerimizin ekonomik ve sosyal durumları, eğitim düzeyleri ve üstlendikleri sorumluluklar ile bağdaşmayacak şekilde gerilemiştir.

Bugün ülkemizde 10-12 bin civarında Maden Mühendisi bulunduğu ve bunların en az üçte birinin işsiz oldukları ya da mesleklerinin gerektirdiği alanların dışında çalıştıkları tahmin edilmektedir. Ancak, sorun giderek daha da büyümektedir. Son yıllarda açılan maden mühendisliği bölümlerinin sayısı 23'e ulaşmıştır. Mezun sayısı yılda en az 600 civarındadır. Bu sayının önümüzdeki yıllarda daha da artması beklenmektedir.

Bir yandan işsiz maden mühendisi sayısı hızla artarken, diğer yandan da 2005 yılında yürürlüğe girecek olan Hizmet Ticareti Genel Anlaşması (GATS) ve AB entegrasyon süreciyle ilişkili olan hizmetlerin serbest dolaşımı gündemdedir. Mühendislik hizmetlerinin serbest dolaşımı, yaratacağı haksız rekabet koşulları göz önüne alındığında, istihdam açısından önemli bir tehdit oluşturmaktadır. Bu çerçevede ülkemizde maden mühendisliği eğitimi gözden geçiril-

GÜNDEM

meli ve eğitimin kalitesinin artırılmasına yönelik çalışmaların süratle yapılması gerekmektedir. Maden Mühendisleri Odası, maden mühendisliği eğitiminin, planlamaya dayalı, çağdaş ve bilimsel gereklere uygun, eşit ve ücretsiz olması gerektiğini savunmaktadır. Eğitim alanında ulusal politikalar, stratejik insan kaynakları planlaması çerçevesinde belirlenmelidir.

Gelişmiş ülkelerde gözlemlenen önemli bir gelişme de, akademik belgelendirmenin artık mesleki etkinliklerde bulunmak için yeterli görülmeşiştir. Çok sayıda ülke, meslek uygulaması için ayrıca ilgili meslek kuruluşlarınca "mesleki belgelendirmeyi" de aramaktadır. Ülkemizde, mühendislik ve mimarlık hizmetleri 1938 yılında çıkarılan 3458 sayılı Mühendislik ve Mimarlık Hakkında Kanun ile düzenlenmiştir. Bu düzenleme çağımızın gereklerine uygun düşmemektedir. Ayrıca, 6235 sayılı Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Kanunu ile verilmiş yetkilerin, kurumlar ve kuruluşlar tarafından engellenmesinin de önüne geçilmelidir. Meslek Odalarının, üyelerinin mesleki yeterliliklerini saptaması ve belgelendirmesi yetkisi, resmi makamlarca engellenmemelidir. Tam tersine, bu yetkilerin kullanılmasının kamu yararına bir uygulama olduğu teyit edilmelidir.

TMMOB Kanunu'nda, kamuda çalışanlar da dahil olmak üzere, mesleki etkinlikte bulunan bütün mühendisleri ve mimarları da kapsayacak, mesleki düzenlemeler konusunda TMMOB'ni daha açık bir biçimde yetkilendirecek bir düzenleme yapılması gündeme alınmalıdır.

MADENCİLİK SEKTÖRÜNDE ÖZELLEŞTİRMELER

AKP Acil Eylem Planı'nda; özelleştirme çalışmalarına hız verileceği, bu çerçevede en geç üç ay içinde; özelleştirme kapsamındaki kuruluşların gözden geçirilerek yeni bir özelleştirme stratejisi ve takviminin belirleneceği, özelleştirme kapsamına alınacak KİT'lerin gamlandırılarak her KİT'e uygun özelleştirme stratejisinin ve takviminin belirleneceği ve özelleştirme uygulamalarında yurtdışında çalışan kişilerin katılımının teşvik edileceği belirtilmektedir. Yine, Hükümet Programı'nda da özelleştirmeler konusunda kararlı olduğuna özellikle vurgu yapılmaktadır.

Bu amaçla, özelleştirme çalışmalarına hızla başlayan AKP iktidarı, içlerinde PETKİM, TÜPRAŞ, TEKEL, THY'de bulunan çok sayıda kuruluşu özelleştirme programına almış, aralarında İstanbul Menkul Kıymetler Borsası, İstanbul Altın Borsası, Milli Piyango İdaresi, otoyollar ve Boğaz köprüleri, Türkiye Halk Bankası ve enerji üretim ve dağıtım tesislerinin de bulunduğu çok sayıda kamu işletmesini ise yakk zamanda programa alınacak kuruluşlar arasında açıklamıştır.

Özelleştirme programı kapsamında, madencilik sektöründe faaliyet gösteren kuruluşlar da yer almaktadır. Bunlardan, Eti Gümüş A.Ş. ile Eti Elektro-

metalurji A.Ş. için 2003 Mart ayında "blok satış" yöntemiyle ihaleye çıkılması planlanmıştır. Yine, Karadeniz Bakır İşletmesi ve Eti Bakır'm ise 2003 Temmuz ayında "varlık satışı ve hisse satışı" yöntemiyle ihale edileceği ilan edilmiştir. Divhan ve Eti Krom gelişmelere göre değerlendirilecek kuruluşlar arasındadır. Son dönemde Özelleştirme İdaresi Başkanlığı bünyesine alınan Türkiye Demir Çelik İşletmeleri ise 2003 yılı içerisinde tasfiye edilecek kuruluşlar arasında sayılmıştır.

Herkes tarafından bilindiği gibi, bugüne kadar madencilik sektöründe, özelleştirme ve özelleştirmeye yönelik olarak yapılan sektörel bölünme, ticarileştirme ve şirketleştirme çalışmalarının hiçbirinden madencilik sektörünün gelişmesine yönelik olumlu bir sonuç alınmamıştır. Ancak, özelleştirme söylemleriyle zaman yitirilmiş, bu arada sektörün dinamizmi açısından son derece önemli işlevler gören kamu kuruluşları da yatırım yapılmamak suretiyle küçültülmüştür.

Madencilik sektöründe özelleştirmelerin sektörün gelişmesini sağlayacağı varsayımı irdelenmeye ve araştırılmaya muhtaçtır.

Madencilik sektöründe özelleştirmelerin, sektörün gelişmesini sağlayacağı varsayımı irdelenmeye ve araştırılmaya muhtaçtır. Son yirmi yılda edinilen deneyim, özelleştirme söylem ve uygulamalarının sektörün daha da gerilemesine neden olduğu şeklindedir. Olumlu sonucu verecek modeller, ancak ve ancak sorunların ortaya doğru konulabilmesi ile mümkündür.

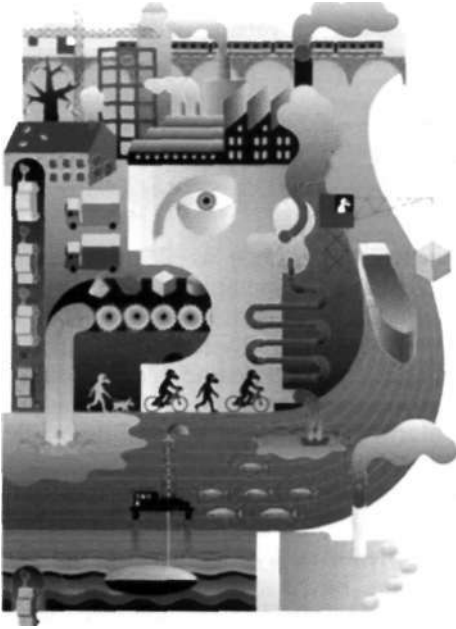
Sektördeki özelleştirme hedef, gerekçe, yöntem ve uygulamaları tüm tarafların katılımıyla tartışılmalıdır. Özelleştirme uygulamaları akılcı planmalardan yoksun, bütçe açıklarını kapamaya yönelik yapılmaktadır. Dolayısıyla, bugüne kadar madencilik sektörünün gelişimine yönelik olumlu bir katkısına rastlanılmamıştır. Tersine, madencilik sektörünün bugün içinde bulunduğu kriz, gereksiz ve hatalı bir şekilde yaratılan özelleştirme beklentileri ve özelleştirme uygulamalarıdır.

Özelleştirme İdaresi Başkanlığı bünyesinde çok sayıda madencilik kuruluşu bulunmakta olup, bunlardan bazıları uzun yıllardır söz konusu kurum içerisinde ne özelleştirilebilmekte ne de -söz konusu idarenin yetersizlikleri nedeniyle- etkin bir yapıya kavuşturulabilmektedir.

Özelleştirmeler, topluma sorunların çözümünü sağlayacak sihirli bir değnek olarak sunulmaktadır. Bu söylemin ardındaki propogandanın gücü, sorunların çözümünün akılcı ve bilimsel anlayış ve uygulamalarda olduğu gerçeğini hemen her kesime unutturmuştur. Sektörde bilimsellikten uzak uygulamalara son verilmeli, sektörün daha da küçülmesini önlemek için kamu madencilik kuruluşlarına gerekli yatırımlar zaman geçirilmeden yapılmalıdır. Son 20

yılda madencilik sektöründe öne çıkan söylem "kamu madencilik kuruluşlarının özelleştirilmesi" olmuş, bu amaçla söz konusu kuruluşlarda gerekli olan yatırımlar yapılmamış, bu arada sektörel bölünme, ticarileşirme, şirketleştirme ve özelleştirme çalışmaları çeşitli ölçeklerde sürdürülmüştür. Yirmi yıldır yürütülen söz konusu politikalar sonucu madencilik sektörünün geldiği nokta çarpıcıdır: Madencilik sektörünün küçülmesi devam etmektedir. Benzer politikalarda ısrar etmek sektörün küçülme yönündeki gidişini değiştirmeyecektir. Sorunların çözümü özelleştirme uygulamalarında değildir. Bunun böyle olmadığı her defasında görülmüştür.

IRAK SAVAŞI

ABD, Irak'ta kitle imha silahları olduğunu iddia ediyor ve ülke güvenliğinin tehdit altında olduğu gerekçeyle Irak'a saldırı hazırlığı yapıyor. Silah denetçileri gönderiliyor, ancak ABD savı bir türlü doğrulanamıyor. Bununla beraber, ABD Irak'ı vurmakta direniyor.

Türkiye petrol ve silah tekellerine boyun eğmemelidir.

Dünyanın güvenliğini korumak ve Irak halkına demokrasi ve özgürlük götürmek için yapılacak ileri sürülen hareketin gerçek aktörlerinin, petrol tekelleri ve silah tüccarları olduğuna kimsenin şüphesi yok. Yeni küresel patronlar, dini ayrılıkları, etnik ve mezhep farklılıklarını kullanarak bölge insanlarını birbirine kırdırmaya hazırlanmaktadır.

Türkiye bu oyuna gelmemelidir. Petrol ve silah tekellerine boyun eğmemelidir. Bölgeye barış ve de-

mokrasinin yerleşmesi Türkiye'nin her zaman çıkarma olacaktır. Ancak, bu amaca yönelik çabalar bölge ülkeleri ile barış ve dayanışma içerisinde sürdürülmelidir.

BİR YILIN SONUNDA 38. DÖNEM ÇALIŞMA PROGRAMI UYGULAMA DURUMU

38. Dönem Yönetim Kurulu olarak, dönem başında belirlediğimiz ilkeler doğrultusunda Çalışma Programı'mızda yer verdiğimiz hususların ne oranda yerine getirildiği aşağıda sunulmaktadır.

Örgütlenme çalışmaları kapsamında dönem içerisinde 4 şube, 12 il temsilciliği ve 13 işyeri ziyaret edilmiş, bu amaçla yönetim kurulu üyeleri tarafından 22 ile gidilmiştir. Yine bu dönemde 6 üniversite temsilciliği oluşturulmuştur.

Şube ve temsilciliklerce yapılan çalışma ve etkinliklerin oda örgütü geneline yansıtılması bakımından şube ve temsilciliklerin, Madencilik Bülteni ve Oda Web Sitesi içeriklerine etkin katılımları teşvik edilmiş, bu çerçevede gerekli görevlendirmeler şubelerce yapılmıştır.

Üyeler ve örgüt birimleri ile olan iletişimde, elektronik posta olanağı, kısa mesaj servisi ve odamız web sitesi etkin olarak kullanılmıştır.

Üst örgütümüz TMMOB ve bağlı odalar ile olan ilişkiler güçlendirilmeye çalışılmıştır. Örgütlü ve birlik olmanın sağlayacağı toplumsal yararların bilincinde olan odamız, kendi meslek alanlarını savunma ilkesinden ödün vermeksizin, diğer meslek odaları ile sürekli işbirliği arayışı içerisinde olmuştur.

Odamız, gerek kamuda gerekse özel işyerlerinde çalışan üyelerinin sendikal örgütlenmelerini teşvik etmeyi ve sendikal çalışmalarda bulunan üyelerimize sahip çıkmayı bu dönemde de sürdürmüştür.

Örgütsel katılımın artırılması bakımından, maden mühendisliği öğrencilerinin oda etkinliklerine doğrudan katılımları, bu dönemde, çok büyük oranda sağlanmıştır. Oda Tüzüğü'nün 6/c maddesi gereğince, öğrenci üye kaydına başlanmış, toplam 67 maden mühendisliği öğrencisi "öğrenci üye" statüsünde Odaya kaydedilmiştir. Öğrenci üyelerin, oda'nın çeşitli etkinliklerinde kurul ya da komisyon üyesi olarak yer almaları sağlanmış, oda yayın organlarında ya da çalışma gruplarında kendilerini ifade edebilme olanağı verilmiştir. Yine bu dönemde; Dumlupınar, Hacettepe, İstanbul Teknik, İstanbul, Orta Doğu Teknik ve Osmangazi Üniversiteleri maden mühendisliği bölümlerinde birer öğrenci temsilciliği oluşturulmuştur.

Maden mühendisliği öğrencilerinin staj sorunlarının azaltılmasına yönelik çalışmalar dönem başından itibaren başlatılmış, 2002 staj döneminde 20 öğrenciye staj olanağı sağlanmıştır. 2003 staj dönemine yönelik çalışmalarımız sürdürülmektedir.

Bu dönemde, oda bünyesinde bir Sürekli Eğitim Merkezi'nin kurulmasına yönelik temeller atılmaya başlanmış ve sürekli eğitim programları başlatılmıştır. Bu kapsamda, ilk olarak Amasra'da "Madencilikte

GÜNDEM

Çevre Yönetimi" semineri düzenlenmiş, Fenni Nezaretçilik, Delme-Patlatma, Ateşleyici, ÇED Raporu Hazırlama ve Mermer Ocak Planlaması ve İşletmeciliği sertifika programları ise 2003 İlkbahar programına alınmıştır. Bu kapsamda, ileride yapılacak çalışmalara yönelik işbirliği imkanlarının tesisi amacıyla çeşitli üniversitelerin maden mühendisliği bölümleri ile iletişime geçilmiştir.

Geçtiğimiz yıllarda oluşturulan Oda Web Sitesi, bu dönemde, gerek tasarım ve yazılım teknolojisi gerekse içerik bakımından yenilenmiştir. Yoğun tanıtımının da yapıldığı Oda Web Sitesi, gerek üye ile iletişimin sağlanmasına, gerekse üyelere bilgi aktarımına yönelik etkin olarak kullanılmaktadır. Oda'nın üyelere tanıtımı, düzenlenen çeşitli etkinlik

- Avrupa Birliği ve Uluslararası ilişkiler Çalışma Grubu
- 0 Çevre Çalışma Grubu
- Delme Patlatma Çalışma Grubu
- 0 Maden Mühendisliği Eğitimi Çalışma Grubu
- 0 Mermer ve Doğal Taşlar Çalışma Grubu
- 0 Enerji Politikaları Çalışma Grubu
- 0 Maden Yasa ve Tüzükleri Çalışma Grubu
- 0 Öğrenci Çalışma Grubu
- 0 Staj Çalışma Grubu
- 0 Yer Araştırmaları ve Jeoteknik Etüdler Çalışma Grubu

Dönem içerisinde geleneksel Madenciler Bayramı kutlamaları 2002 yılında da yapılmış ve Ankara'da

Odamızın uzun yıllar içerisinde elde ettiği birikim, kamu yararının sağlanmasına yönelik ve bağımsızlıkçı, demokrat, özgürlükçü, eşitlikçi, barıştan ve emekten yana bir anlayışla kullanılacaktır.

lerin duyurulması, kurul ve komisyon çalışmalarının yansıtılması bu site vasıtasıyla yapılabilmektedir. Yine Madencilik Dergisi ve Madencilik Bülteni'nin de aynı site üzerinden ulaşılabilir olması sağlanmıştır. Site üzerinde, iş arayan maden mühendislerinin ya da maden mühendisi arayan firmaların yararlanabilecekleri bir CV Bankası ve oda yayınlarının taranabileceği bir Elektronik Kütüphane planlarımız arasında bulunmaktadır.

Yaklaşık 1,5 yıllık gecikmesi bulunan Madencilik Dergisi, normal periyoduna getirilmiş, Yayın Kurulu'nun önemli çabalarıyla uluslararası endeksler tarafından taranabilirliği sağlanmıştır.

Oda'nın üye ile olan en önemli iletişim kanallarından Madencilik Bülteni'nin düzenli yayınlanmasına tekrar başlanılmıştır.

Söz konusu dönemde Zonguldak'ta 13. Türkiye Kömür Kongresi, Ankara'da Trona Sempozyumu ve Kütahya'da 1. Uluslararası Bor Sempozyumu gerçekleştirilmiştir. 2003 yılında Antalya'da yapılacak Uluslararası Madencilik Kongre ve Sergisi'ne yönelik çalışmalar sürdürülmekte olup, 2004 yılında Zonguldak'ta düzenlenecek 14. Türkiye Kömür Kongresi'nin ön hazırlıkları başlatılmıştır.

10-11 Nisan 2003 tarihlerinde İzmir'de 3. Sondaj Sempozyumu, 3-4 Aralık 2003 tarihlerinde İstanbul'da 4. Kırmataş/Agrega Sempozyumu, 18-19 Aralık 2003 tarihlerinde Afyon'da 4. Mermer Sempozyumu, 2004 yılında Eskişehir'de 2. Uluslararası Bor Sempozyumu ve 2004 yılında İzmir'de 5. Endüstriyel Hammaddeler Sempozyumu düzenlenmesine ilişkin çalışmalar sürdürülmektedir.

Dönem içerisinde devam eden veya yeni oluşturulan Çalışma Grupları aşağıda verilmektedir:

ilk defa işyerlerine de yaygınlaştırılarak bu ilde 1.000'in üzerinde madencilik sektör çalışanının bir araya gelmesi sağlanmıştır. Aynı dönem içerisinde, Maden Mühendisleri Odası 2. Futbol Turnuvası da 8 takımın katılımıyla düzenlenmiştir.

Geçtiğimiz dönemlerde başlayan söyleşiler bu dönem de de sürdürülmüş ve "Çevre Mevzuatındaki Son Düzenlemeler", "Enerji Güvenliği ve Kömür", "Acil Eylem Planı, 58. Hükümet Programı ve Bütçe Üzerine Değerlendirmeler", "Değişen Beslenme Alışkanlıklarımız ve Sağlıklı Beslenme" ve "Anadolu Uygarlıkları, Kültür Varlıklarımız, Gelişen ve Değişen Kültür Politikaları" konulu söyleşiler gerçekleştirilmiştir.

Maden Mühendisleri Odası olarak, geçmiş dönemlerde olduğu gibi önümüzdeki dönemde de; maden mühendislerinin hak ve çıkarlarını korumak ve geliştirmek, mesleki, sosyal ve kültürel gelişmelerini sağlamak ve mesleklerini toplum yararına kullanmalarına yönelik mekanizmaları yaratmak; madencilik politikalarının halkın yararına düzenlenmesi ve uygulanması için öneriler geliştirmek ve bunların uygulanmasına yönelik çalışmak ve uygulamaları denetlemek ve bağımsız ve demokratik bir Türkiye'nin yaratılması yönünde çaba harcamak en temel çalışma alanlarımız arasında yer alacaktır.

Bu çerçevede, önümüzdeki dönemde de çalışma anlayışımız, üyelerimiz ile birlikte üretmek, karar almak ve uygulamak olacaktır. Odamızın uzun yıllar içerisinde elde ettiği birikim, kamu yararının sağlanmasına yönelik ve bağımsızlıkçı, demokrat, özgürlükçü, eşitlikçi, barıştan ve emekten yana bir anlayışla kullanılacaktır. •

